

ДІАГНОСТИКА КРИЗ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

CRISIS DIAGNOSTICS IN THE SYSTEM OF ENTERPRISE FINANCIAL AND ECONOMICAL SAFETY CONTROL

УДК 65.012.8:636.5

Марина А.С.

к.е.н., доцент кафедри обліку, фінансів та економічної безпеки
ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Рябчикова Д.А.

магістрант

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

Тур Н.В.

магістрант

ДВНЗ «Донецький національний технічний університет»

У статті проаналізовано підходи до трактування поняття «антикризове управління», визначено сутність діяльності з діагностики кризових явищ, яка притаманна антикризовому управлінню, в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки суб'єкта господарювання. Виділено відмінності, які простежуються між механізмами антикризового управління та механізмами управління фінансово-економічною безпекою. Окреслено використання дискримінантних моделей для діагностики фінансового стану підприємства. Оцінено фінансовий стан ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»» з використанням запропонованого підходу, проведено комплексну діагностику фінансового стану на основі обчислення фінансових коефіцієнтів задля виявлення напрямів удосконалення фінансового стану підприємства. Визначено напрями покращення роботи вітчизняного підприємства на основі проведеної за запропонованою методикою діагностики кризових явищ.

Ключові слова: діагностика, криза, антикризове управління, фінансова стійкість, фінансовий стан, фінансово-економічна безпека.

В статье проанализированы подходы к трактовке понятия «антикризовое

управление», определена сущность деятельности по диагностике кризисных явлений, которая присуща антикризисному управлению, в системе обеспечения финансово-экономической безопасности субъекта хозяйствования. Выделены отличия, наблюдаемые между механизмами антикризисного управления и механизмами управления финансово-экономической безопасностью. Очерчено использование дискриминантных моделей для диагностики финансового состояния предприятия. Оценено финансовое состояние ОАО «Киевская кондитерская фабрика «Рошен»» с использованием предложенного подхода, проведена комплексная диагностика финансового состояния на основе вычисления финансовых коэффициентов с целью определения направлений совершенствования финансового состояния предприятия. Определены направления улучшения работы отечественного предприятия на основе проведенной по предложенной методике диагностики кризисных явлений.

Ключевые слова: диагностика, кризис, антикризисное управление, финансовая устойчивость, финансовое состояние, финансово-экономическая безопасность.

In the article have been analyzed the approaches to the definition of anti-crisis management and has been defined the activity essence of crisis event diagnostics, which is peculiar for anti-crisis management in the system of enterprise financial and economical safety control. Theoretical and methodological basis of research work leading up national and foreign scientists. The aim, object and subject of anti-crisis management and financial and economic safety are established. The basic task of the system of anti-crisis management of enterprise is warning, timely reacting and prophylaxis of financial crisis, and overcoming already of present financial crisis, that financial making healthy of enterprise. The article underlines differences between the mechanisms of anti-crisis management and economic security management. Using of discriminative models for diagnostics of enterprise financial position has been defined. The most popular method of crisis event diagnostics is calculation of enterprise financial position integrated index. The main attention was paid to authors of research methods by which to assess the financial position. Financial position of Kyiv "Roshen" Confectionary Corporation was estimated by using offered method and complex financial position diagnostics has been led based on calculation of financial index with the aim to define ways of improving enterprise financial position. Predicting the financial factors position, arguing of improving financial position events, increasing of working results, growth of competitive ability and financial and economic security level are achieved based on the diagnostics' results. The financial-economic indicators of the economic activity of the enterprise are analyzed, the comparative analysis of indicators of the financial state and financial results of the activity of enterprise is carried out, namely analysis of the main indicators of the efficiency of using circulating assets of the enterprise, business activity, own working capital, financial stability, liquidity and profitability. Based on financial position was set for some major causes that are able to lead enterprise to the financial crisis. The practical significance of the work is to provide practical recommendations for Kyiv "Roshen" Confectionary Corporation to avoid crisis and measures to improve efficiency of functioning of enterprise.

Key words: diagnostics, crisis, crisis management, financial stability, financial condition, financial and economic security.

Постановка проблеми. Швидкі зміни ділового середовища, пов'язані з розвитком конкуренції, інформаційних технологій та багатьма іншими факторами сучасної економіки, приводять до виникнення на підприємствах різних кризових явищ, які негативно впливають на стан захищеності фінансових інтересів. Прояв кризових явищ обумовлює використання методів антикризового управління для покращення стійкості та невразливості суб'єкта господарювання. Актуальність антикризового управління в сучасних умовах управління підприємством підвищується внаслідок виникнення чисельних факторів зовнішнього та внутрішнього середовищ, що формують передумови кризового

стану. Фінансова безпека підприємства, будучи комплексом заходів щодо забезпечення стійкості та невразливості підприємства в усіх сферах його діяльності, включає також заходи антикризового управління. Одним з найважливіших елементів системи антикризового управління є діагностика кризових явищ, що обумовлює необхідність його дослідження в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню фінансово-економічної безпеки присвячені роботи О. Барановського, З. Варналія, Г. Козаченко, С. Покропивного та інших науковців, в яких розглядаються сутність системи забезпе-

чення фінансово-економічної безпеки підприємства, її складові та функції. Проблематиці антикризового управління, зокрема діагностиці кризових явищ, присвячені роботи Р. Акоффа, І. Бланка, А. Грязновой, Р. Каплана, Д. Нортон, Р. Попова, Е. Уткіна, Д. Хана, Х. Хунгерберга та інших вчених.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження заходів з діагностики кризових явищ в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки сучасних суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Антикризове управління є важливою складовою фінансово-економічної безпеки та системи управління підприємства загалом. На сучасному етапі розвитку теорії управління поняття «антикризове управління» є об'єктом дослідження багатьох науковців, кожен з яких трактує його по-різному (табл. 1).

Взаємозв'язок фінансово-економічної безпеки та антикризового управління розкривається через спільні суб'єкти управління, які за допомогою різних методів та прийомів впливають на об'єкт управління для досягнення поставленої мети (рис. 1).

Суб'єктами як антикризового управління, так і системи забезпечення фінансово-економічної безпеки є керівництво підприємства, його персонал, санатори, контролінгові служби, а головними об'єктами антикризового управління виступають кризи та ризики діяльності.

Одним з найважливіших етапів як антикризового управління, так і забезпечення фінансово-економічної безпеки є діагностика кризи. За результатами діагностики визначається ступінь кризи (її глибина), ймовірні масштаби її впливу, оцінюються збитки. Завдяки діагностиці криз на підприємствах заздалегідь можна сформулювати систему заходів щодо їх подолання та мінімізації руйнівного впливу. Заходи діагностики в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки спрямовані на виявлення дестабілізаційних факторів, прогнозування розвитку їх негативного впливу та розроблення й обґрунтування заходів щодо покращення стабільності та захищеності фінансових інтересів підприємства.

Під діагностикою кризи частіше за все розуміється система цільового аналізу, спрямованого

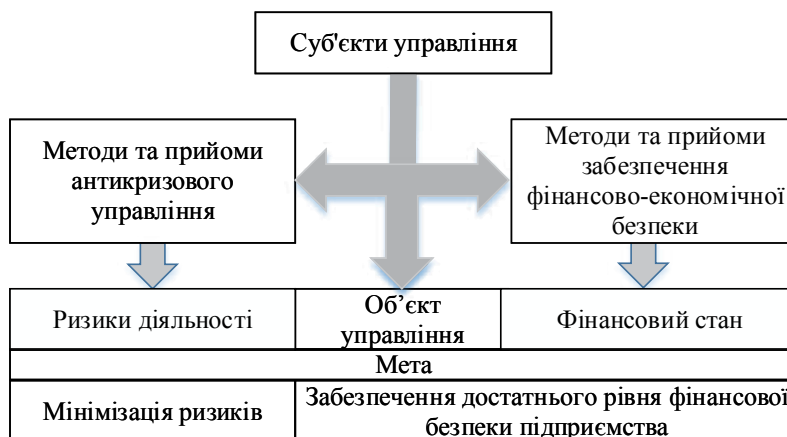

Рис. 1. Взаємозв'язок фінансово-економічної безпеки підприємства та антикризового управління

Джерело: складено авторами

Таблиця 1

Підходи до трактування поняття «антикризове управління»

Автор	Визначення
В. Василенко [1, с. 12]	Антикризове управління – це управління, в якому передбачені небезпека кризи, аналіз її симптомів, заходів щодо зниження негативних наслідків кризи та використання її факторів для позитивного розвитку.
А. Грязнова [2, с. 47]	Антикризове управління – це така система управління підприємством, яка має комплексний, системний характер та спрямована на запобігання або усунення несприятливих для бізнесу явищ за допомогою використання всього потенціалу сучасного менеджменту, розроблення та реалізації на підприємстві спеціальної програми, що має стратегічний характер.
В. Король [3, с. 3]	Антикризове управління – це здатність підприємства конструктивно реагувати на зміни, що загрожують його нормальному функціонуванню.
Є. Мінаєв [4, с. 23]	Антикризове управління – це комплекс послідовних заходів попередження, профілактики, подолання кризи, зниження рівня її негативних наслідків.

Джерело: [1–4]

на виявлення ознак кризового стану підприємства, оцінювання загрози його банкрутства або подолання кризи. Об'єктом діагностики кризи є не тільки будь-який елемент цілісної системи, але й сама динамічна система загалом [5]. Метою діагностики є встановлення стану об'єкта дослідження й надання висновків щодо його стану на дату завершення цього дослідження та на перспективу. Головне завдання діагностики кризи полягає у визначенні заходів, вжиття яких спрямоване на покращення діяльності всіх складових систем та засобів їх реалізації.

Найпоширенішою методикою діагностики кризових явищ є розрахунок інтегрального показника фінансового стану підприємства. Перелік фінансових індикаторів для розрахунку інтегрального показника фінансового стану різняться залежно від цілей діагностики, загалом маючи такі коефіцієнти, як коефіцієнт покриття, проміжний коефіцієнт покриття, коефіцієнт фінансової незалежності, коефіцієнт покриття необоротних активів

власним капіталом, коефіцієнт рентабельності власного капіталу, коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами від операційної діяльності, коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами від звичайної діяльності, коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком, коефіцієнт оборотності обігових активів, коефіцієнт оборотності позичкового капіталу за фінансовими результатами від звичайної діяльності.

Інтегральний показник фінансового стану досліджуваного підприємства обчислюється з використанням дискримінантних моделей, специфічних для кожного виду економічної діяльності (табл. 2).

Висновок про якість фінансового стану ухвалюється на основі присвоєння йому класу згідно з інтерпретацією значень інтегрального показника фінансового стану підприємства, наведених у табл. 3.

Шкала класифікації розроблена на основі значень інтегрального показника фінансового стану

Таблиця 2

Дискримінантні моделі оцінювання фінансового стану

Види економічної діяльності	Моделі розрахунку інтегрального показника фінансового стану підприємства
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство, рибальство, рибництво	$Z=1,3 \cdot K3+0,03 \cdot K4+0,001 \cdot K5+0,61 \cdot K6+0,75 \cdot K7+2,5 \cdot K8+0,04 \cdot K9-0,2$
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	$Z=0,035 \cdot K1+0,04 \cdot K2+2,7 \cdot K3+0,1 \cdot K6+1,1 \cdot K7+1,2 \cdot K8+0,05 \cdot K9-0,8$
Переробна промисловість	$Z=0,95 \cdot K3+0,03 \cdot K4+1,1 \cdot K6+1,4 \cdot K7+3,1 \cdot K8+0,04 \cdot K9+0,03 \cdot K10-0,45$
Будівництво	$Z=0,02 \cdot K1+1,7 \cdot K3+0,01 \cdot K4+0,3 \cdot K6+0,4 \cdot K7+2,9 \cdot K8-0,1$
Оптова та роздрібна торгівля, готелі та ресторани	$Z=1,03 \cdot K3+0,001 \cdot K4+0,16 \cdot K6+0,6 \cdot K7+2,9 \cdot K8+0,08 \cdot K9-0,14$
Транспорт та зв'язок	$Z=0,07 \cdot K2+1,27 \cdot K3+0,32 \cdot K6+1,98 \cdot K8+0,04 \cdot K9+0,04 \cdot K10-0,15$
Фінансові послуги	$Z=0,025 \cdot K1+2,7 \cdot K3+0,005 \cdot K4+0,13 \cdot K7+2,4 \cdot K8-0,93$

Джерело: [6, с. 37]

Таблиця 3

Значення інтегрального показника фінансового стану

Види економічної діяльності	Класи за рівнем фінансового стану				
	1	2	3	4	5
Сільське господарство, мисливство, лісове господарство, рибальство	> +0,81	Від +0,80 до +0,35	Від +0,34 до -0,25	Від -0,26 до -3,2	<-3,2
Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	>+0,71	Від +0,7 до 0	Від -0,01 до -0,70	Від -0,71 до -3,4	<-3,5
Переробна промисловість	>+0,81	Від +0,8 до +0,17	Від +0,16 до -0,5	Від -0,51 до -3,6	<-3,7
Будівництво	> +0,07	Від +0,06 до -0,4	Від -0,41 до -0,9	Від -0,91 до -3,7	<-3,8
Оптова та роздрібна торгівля, діяльність готелів та ресторанів	> +0,91	Від +0,9 до +0,16	Від +0,15 до -0,6	Від -0,61 до -4,6	<-4,7
Транспорт та зв'язок	> +1,01	Від +1,0 до +0,35	Від +0,34 до -0,37	Від -0,38 до -3,4	<-3,5
Фінансові послуги	> +1,2	Від +1,19 до +0,52	Від +0,51 до -0,25	Від -0,26 до -4,1	<-4,2
Інші послуги та операції (крім фінансових)	> +0,7	Від +0,69 до +0,09	Від +0,08 до -0,55	Від -0,56 до -3,2	<-3,3

Джерело: [6, с. 42]

та з урахуванням ймовірності невиконання позичальником взятих зобов'язань. Класи за рівнем фінансового стану інтерпретуються таким чином: клас 1 – високий рівень спроможності виконання зобов'язань та найменша ймовірність дефолту; клас 2 – достатній рівень спроможності виконання своїх зобов'язань та незначна ймовірність дефолту; клас 3 – нижче середнього рівень спроможності виконання зобов'язань; клас 4 – фінансовий стан підприємства є нестабільним, що свідчить про наявність ознак неплатоспроможності; клас 5 – високий рівень неплатежів та дефолт [6, с. 40].

На основі отриманого значення інтегрального показника та присвоєння йому класу за рівнем фінансового стану можна зробити висновок щодо наявності кризи та необхідності вжиття заходів антикризового управління. Запропонована модель розрахунку дає можливість достовірно визначити наявність кризи щодо конкретного виду діяльності, що сприяє прийняттю якісних та обґрунтованих управлінських рішень.

Дослідження фінансового стану підприємства щодо необхідності застосування методів антикризового управління здійснено за інтегральним методом на основі офіційної фінансової звітності ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»» (табл. 4).

Оскільки ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»» займається виробництвом харчових продуктів, використовується така дискримінантна модель оцінювання фінансового стану на 2017 р.:

$$Z=0,035 \cdot K_1+0,04 \cdot K_2+2,7 \cdot K_3+0,1 \cdot K_6+1,1 \cdot K_7+1,2 \cdot K_8+0,05 \cdot K_9-0,8,$$

$$Z = 0,035 \cdot 1,78 + 0,04 \cdot 0,13 + 2,7 \cdot 0,68 + 0,1 \cdot 0,015 + 1,1 \cdot 0,009 + 1,2 \cdot 0,004 + 0,05 \cdot 2,96 - 0,8 = 0,0623 + 0,0052 + 1,836 + 0,0015 + 0,0099 + 0,0048 + 0,148 - 0,8 = 1,2677.$$

Таким чином, ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»» за отриманим значенням дискримінантної моделі належить до першого класу. Це означає, що підприємство має високий рівень спроможності виконання зобов'язань та найменшу ймовірність дефолту, тобто воно має достатній запас фінансової стійкості, що дає впевненість щодо своєчасного повернення позикових коштів.

Комплексна діагностика кризи включає також розрахунок та аналіз фактичних фінансових показників діяльності підприємства задля раннього виявлення ознак прояву кризових явищ (табл. 5).

Динаміка обчислених у табл. 5 показників фінансового стану ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»» за 2015–2017 рр. представлена на рис. 2.

З результатів комплексної діагностики на основі обчислення фактичних значень фінансових коефі-

Таблиця 4

Розрахунок фінансових коефіцієнтів, що використовуються для визначення інтегрального показника фінансового стану

Назва показника	Формула розрахунку	2017 р.
K ₁ – коефіцієнт покриття (ліквідність третього ступеня)	<u>Оборотні активи</u> Поточні зобов'язання	1,78
K ₂ – проміжний коефіцієнт покриття	<u>Монетарні оборотні активи</u> Поточні зобов'язання	0,13
K ₃ – коефіцієнт фінансової незалежності	<u>Власний капітал</u> Валюта балансу (пасив)	0,68
K ₄ – коефіцієнт покриття необоротних активів власним капіталом	<u>Власний капітал</u> Необоротні активи	0,77
K ₅ – коефіцієнт рентабельності власного капіталу	<u>Чистий прибуток/збиток</u> Інвестований власний капітал	0,016
K ₆ – коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами від операційної діяльності (ЕВІТ)	<u>Фінансові результати від операційної діяльності</u> Чиста виручка від реалізації	0,015
K ₇ – коефіцієнт рентабельності продажу за фінансовими результатами від звичайної діяльності (ЕВІТДА)	Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування, фінансових витрат та <u>нарахування амортизації</u> Чиста виручка від реалізації + інші операційні доходи	0,009
K ₈ – коефіцієнт рентабельності активів за чистим прибутком	<u>Чистий прибуток (збиток)</u> Валюта балансу (актив)	0,004
K ₉ – коефіцієнт оборотності обігових активів	<u>Чиста виручка від реалізації</u> Оборотні активи	2,96
K ₁₀ – коефіцієнт оборотності позичкового капіталу за фінансовими результатами від звичайної діяльності (ЕВІТДА)	Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування, фінансових витрат та <u>нарахування амортизації</u> Довгострокові та поточні зобов'язання	0,11

Джерело: обчислено за даними джерела [7]

цієнтів можна зробити висновок про те, що більшість показників перебуває в межах оптимального значення. Проте негативні значення деяких показників свідчать про наявність таких проблем: весь власний капітал і довгострокові джерела спрямовані на фінансування необоротних активів, отже, в компанії немає довгострокових коштів для формування власного оборотного капіталу; наявна залежність від зовнішніх кредиторів; відбувається

повільне вибуття морально й фізично застарілої частини основних виробничих фондів; недостатньою є ефективність використання активів компанії для генерації прибутку; недосконалим є процес управління підприємством загалом.

Для покращення фінансових показників, попередження виникнення кризових явищ та забезпечення достатнього рівня фінансово-економічної безпеки підприємства можна запропонувати такі

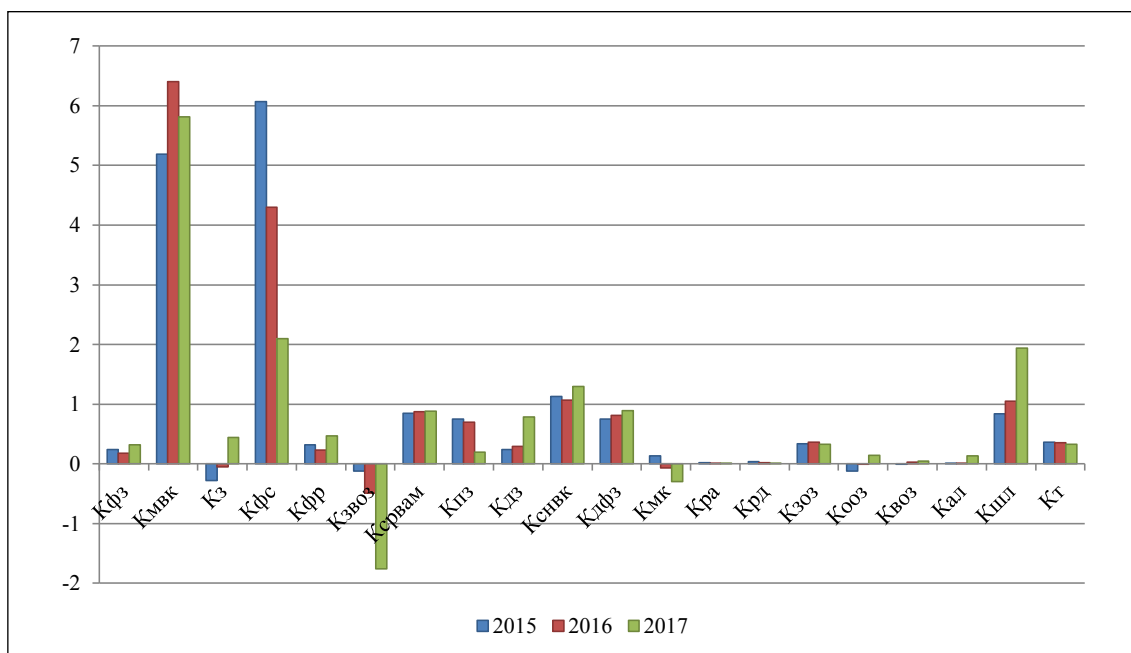

Рис. 2. Динаміка показників фінансового стану ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» за 2015–2017 рр.

Джерело: складено авторами

Таблиця 5

Розрахунок показників фінансового стану ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»»

Показник	Оптимальне значення	Значення показників на кінець звітної періоду		
		2015 р.	2016 р.	2017 р.
Коефіцієнт фінансової залежності	≥0,5	0,24	0,18	0,32
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	≥0,4	5,19	6,4	5,81
Коефіцієнт забезпеченості обігових активів власними оборотними коштами	≥0,1	-0,28	-0,05	0,44
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами	≥0,1	-0,12	-0,49	-1,76
Коефіцієнт співвідношення реальних активів та вартості майна	≥0,5	0,85	0,87	0,88
Коефіцієнт поточних зобов'язань	≥0,5	0,75	0,70	0,20
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань	≥0,5	0,24	0,29	0,79
Коефіцієнт співвідношення необоротних та власних коштів	≥0,5	1,13	1,07	1,3
Коефіцієнт маневреності власних коштів	≥1	0,13	-0,07	-0,30
Коефіцієнт зносу основних засобів	≤0,5	0,34	0,36	0,33
Коефіцієнт оновлення основних засобів	≥0,1	-0,12	-0,01	0,14
Коефіцієнт вибуття основних засобів	≥0,1	-0,007	0,03	0,05
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	≥0,2	0,002	0,001	0,13
Коефіцієнт швидкої ліквідності	≥1	0,84	1,05	1,94
Коефіцієнт трансформації	≥0,2	0,36	0,35	0,33

Джерело: обчислено за даними джерела [7]

напрями вдосконалення діяльності ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен»», як оптимізація структури оборотних та необоротних активів; залучення додаткових коштів власників; зниження суми поточних зобов'язань; збільшення чистого прибутку за рахунок зменшення собівартості реалізованої продукції та зменшення суми витрат по інших статтях балансу; зняття з виробництва низькорентабельної продукції; прискорення вибуття морально й фізично застарілої частини основних виробничих фондів за методом прискореної амортизації, а також введення в експлуатацію сучасної техніки та новітніх технологій; підвищення рентабельності діяльності підприємства.

Висновки з проведеного дослідження. Діагностика кризи є одним з необхідних етапів процесу антикризового управління й забезпечення достатнього рівня захищеності фінансових інтересів, оскільки вона є інструментом своєчасного виявлення кризових явищ, а іноді навіть методом їх попередження. На основі результатів діагностики прогнозується стан фінансових показників, обґрунтовуються заходи щодо вдосконалення фінансового стану, підвищення результативності діяльності, зростання конкурентоспроможності та рівня фінансово-економічної безпеки. Проведена діагностика фінансового стану ПАТ «Київська кондитерська фабрика «Рошен» засвідчила досить високий стан фінансової стабільності підприємства та дала можливість запропонувати напрями вдосконалення діяльності на основі обчислених фінансових коефіцієнтів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Василенко В. Антикризове управління підприємством : навчальний посібник для вищих навчальних закладів Київ, 2014. 504 с.
2. Грязнова А.Г. Антикризисный менеджмент. Москва, 2012. 368 с.

3. Король В. Антикризовий менеджмент в умовах ринкової трансформації економіки : автореф. дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.06.02. Львів, 2011. 20 с.

4. Минаев Е. Антикризисное управление. Москва, 1998. 432 с.

5. Підходи до виявлення кризи. URL: <https://xn--80aaivjfy3e.com/derjavne-upravlinnya-munitsipalne/pidhodi-viyavlennya-krizi-112917.html> (дата звернення: 19.03.2019).

6. Рекова Н., Тельнова Г., Сапельникова Н. Антикризове фінансове управління підприємством : навчальний посібник. Донецьк, 2013. 334 с.

7. Офіційний сайт Агентства з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL: <https://smida.gov.ua> (дата звернення: 19.03.2019).

REFERENCES:

1. Vasilenko V. (2014) Antikrizove upravlinnya pidpriemstvom [Anticrisis management of the enterprise]. Kyiv, p. 504.

2. Gryaznova A. (2012) Antikrizisnyj menedzhment [Anticrisis management]. Moskva, p. 368.

3. Korol' V. (2011) Antikrizovij menedzhment v umovakh rinkovoi transformatsii ekonomiki [Anticrisis management in a market transformation of the economy]. Lviv, p. 20.

4. Minaev E. (1998) Antikrizisnyj menedzhment [Anticrisis management]. Moskva, p. 432.

5. Pidkhodi do viyavlennya krizi [Approaches to the identification of the crisis]. URL: <https://xn--80aaivjfy3e.com/derjavne-upravlinnya-munitsipalne/pidhodi-viyavlennya-krizi-112917.html> (accessed: 19 March 2019).

6. Reкова N., Tel'nova G., Sapel'nikova N. (2013) Antikrizove finansove upravlinnya pidpriemstvom [Anticrisis financial management of the enterprise]. Donetsk, p. 334.

7. Ofitsijnij sajт Agentstva z rozvitku infrastrukturi fondovogo rinku Ukraini [Official site of the Agency for the development of the stock market infrastructure of Ukraine]. URL: <https://smida.gov.ua> (accessed: 19 March 2019).

Maryna AnnaCandidate of Economic Sciences,
Senior Lecturer at Department of Accounting,
Finance and Economic Safety
Donetsk National Technical University**Ryabchikova Daria**Student
Donetsk National Technical University**Tur Nataliia**Student
Donetsk National Technical University**CRISIS DIAGNOSTICS IN THE SYSTEM OF ENTERPRISE
FINANCIAL AND ECONOMICAL SAFETY CONTROL**

Fast changes of business terrain connected with development of business struggle, information technology and other factors in the modern economy lead to creating different company crisis events which negatively affect financial interest's security. Impact of crisis events determines anti-crisis management methods to improve enterprise fixity and invincibility. In modern enterprise management circumstances the actuality of anti-crisis management grows because of different factors in external and internal field that form preconditions for economic downfall. Enterprise financial security being an action plan of providing enterprise fixity and invincibility in all spheres includes also anti-crisis management events. One of the most important elements of anti-crisis system is crisis events diagnostics what determines the necessity of financial and economical safety control research. Result of crisis diagnostics has a specific meaning to the strategy of the company, and diagnostics tool must meet certain requirements to provide qualitative prediction. Crisis diagnostics allows monitoring, evaluation and analysis of the company; identify change trends of factors internal and external environment; identify negative and positive effects that can to influence the process of development.

A crisis degree, possible scales of its influence, damage estimation are identified based on the diagnostics. Due to this crisis diagnostics it can be possible to form a system of events for negotiation and minimization crisis sequences. Diagnostics events in the financial and economical safety control system direct to detecting destabilizing factors, development projection of their negative effect, creating and objectivities of improving fixity and safety of e enterprise financial interest events.

Diagnostics is suggested to be a system of objective analytic investigation directs to detect enterprise crisis position features, to estimate its business failure danger or crisis capability. The diagnostics' aim is to establish the position of studying object, to conclude its position at the date of studying finish and for further extension. The main task of crisis diagnostics is to define actions directing to improve the work of all system's elements and methods of their implementation.

The most popular method of crisis event diagnostics is calculation of enterprise financial position integrated index. The financial indicators list for calculation of financial position integrated index can be classified by diagnostics aims. Complex crisis diagnostics includes also calculation and analytic investigation of factual financial factors of enterprise work with the aim to define features of early projection of crisis events.

Predicting the financial factors position, arguing of improving financial position events, increasing of working results, growth of competitive ability and financial and economic security level are achieved based on the diagnostics' results. The diagnostics of Kyiv "Roshen" Confectionary Corporation financial position testified the high station of its financial stability and gave the opportunity to offer some ways of improving its activity based on calculated financial factors.